

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η σειρά των όρων Ρήμα - Αντικείμενο στην
Ελληνική: μελέτη αυθόρμητου λόγου δύο γονιών
παιδιών ηλικίας 3 - 5 ετών.**

**The order of Verb - Object in Greek: a
spontaneous speech study of two parents of 3 - 5 -
year old children.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΨΑΝΗ ΕΥΔΟΞΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΤΕΡΖΗ ΑΡΧΟΝΤΩ

ΠΑΤΡΑ, 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
SUMMARY	5
1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1 Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	6
2. Μεθοδολογία	133
2.1 Συμμετέχοντες.....	133
2.2 Υλικό και διαδικασία	133
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	177
3.1 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Μητέρας Ελένης.....	177
3.1.2 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Μητέρας Ελένης	29
3.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Μητέρας Δήμητρας.....	311
3.2.1 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα της Μητέρας Δήμητρας	433
3.3 Σύνολο ολόκληρου του δείγματος	455
3.4 Σύνολο ΟΦ ολόκληρου του δείγματος	500
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ	511
5. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ/ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	555

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία μελετά τη σειρά των όρων μέσα στη πρόταση, και πιο συγκεκριμένα την θέση του Αντικειμένου σε σχέση με το Ρήμα σε ότι αφορά την ομιλία των γονέων προς τα παιδιά. Έπειτα από μια βιβλιογραφική ανασκόπηση πάνω σε άρθρα με παρόμοια θεματολογία, για την Ελληνική και όχι μόνο γλώσσα, μας φάνηκε αρκετά ενδιαφέρον να ασχοληθούμε με μια τόσο ευέλικτη γλώσσα, όπως τη μητρική μας.

Αναφορικά με την πειραματική διαδικασία το δείγμα που πάρθηκε και αναλύθηκε είναι από δύο οικογένειες τυπικού πληθυσμού, όπου παρουσιάζονται δυο μητέρες με τις κόρες τους να ηχογραφούνται στον αυθόρμητο λόγο. Το κορίτσι της πρώτης οικογένειας (Ελένη) είναι από 5;0 έως 5;5 ετών, ενώ το κορίτσι της δεύτερης οικογένειας (Δήμητρα) είναι από 3;0 έως 3;5 ετών. Αφού έγινε διαχωρισμός του λόγου των μητέρων σε φράσεις προχωρήσαμε σε επιμέρους κατηγοριοποίηση που αφορούσε μόνο τη θέση των Αντικειμένων των φράσεων σχετικά με το Ρήμα. Ο διαχωρισμός έγινε βάση των 6 κατηγοριών που δημιουργήθηκαν.

Στη συνέχεια, μετά την καταμέτρηση των αποτελεσμάτων, δημιουργήθηκαν τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα που προέκυψαν κι από τις δύο μητέρες μαζί. Έτσι, είδαμε ποιες κατηγορίες είχαν τα μεγαλύτερα ποσοστά αλλά και ποιες κατηγορίες είχαν συστηματικά τα μικρότερα ποσοστά καθ' όλη την ανάλυση του δείγματος.

Είδαμε, λοιπόν, ότι η κατηγορία στην οποία το Αντικείμενο ήταν κλιτικό και βρίσκονταν πριν από το Ρήμα να είναι πρώτη σε συχνότητα και να ακολουθούν οι κατηγορίες (1&2) στις οποίες τα αντικείμενα ήταν Ονοματικές Φράσεις (ΟΦ). Παρατηρήθηκε, ακόμη, ότι οι κατηγορίες που είχαν ως Αντικείμενο και ΟΦ και κλιτικό είχαν συστηματικά τα μικρότερα ποσοστά.

Τέλος, η παρούσα έρευνα έχει ως στόχονα βοηθήσει στην εκπόνηση μελλοντικών ερευνών πάνω στα χαρακτηριστικά της γλώσσας που εκτίθενται τα παιδιά καθώς μεγαλώνουν σε περιβάλλον που μιλιέται η Ελληνική αλλά και στην απάντηση

ερωτημάτων, για το αν και με ποιον τρόπο ο λόγος των ενηλίκων επηρεάζει την κατάκτηση της γλώσσας των παιδιών.

SUMMARY

The following dissertation is a study on the terms components of a sentence and more specifically on the placement of the Object in relation to the Verb as far as the parental speech towards the children is concerned. After a bibliographical review on articles with similar subject matter, not only on the Greek language but on others as well, we considered it highly interesting to work with such a flexible language as our mother tongue.

Regarding to the experimental procedure the sample which was taken and analyzed was came from two typical- population families, in which two mothers with their daughters are recorded in spontaneous speech. The girl of the first family (Eleni) is from 5;0 till 5;5 years old, while the girl from the second family (Dimitra) is from 3;0 till 3;5 years old. After the separation of the mothers' speeches into phrases we moved to further categorization which concerned only the placement of the Objects of the phrases in relation to the Verb.

To continue with, after the mensuration of the results, the final results were created which resulted from the both of the mothers. Thus, we could see which categories had the highest percentages and also which categories had systematically the lowest ones during the analyzing of the sample.

We could see that the category, in which the Object was in vocative form and was located before the Verb, was the first in frequency and then categories 1&2 followed in which the objects were nominal phrases (NP). Also, it was observed that the categories which had as an Object both an nominal phrase and a vocative had systematically lower percentages.

To conclude, the present research aims at helping in the conducting future researches upon the characteristics of the language to which children are exposed while growing up in an environment where the Greek language is spoken. In addition, the present research aims at answering to the question if and in what way the adult speech influences the acquisition of the children's language.

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Θεωρητικό Υπόβαθρο

Η Ελληνική γλώσσα ανήκει στις γλώσσες που κάνουν εκτεταμένη χρήση της σειράς των όρων Υ(ποκείμενο)-Ρ(ήμα)-Α(ντικείμενο), (1α). Γενικότερα όμως, και ιδιαίτερα στον προφορικό λόγο, η σειρά των όρων μεταβάλλεται ανάλογα με το γλωσσικό περιεχόμενο του ομιλητή, την ψυχολογική κατάσταση κατά την διάρκεια της ομιλίας, την έμφαση που θέλει να δώσει στο λόγο του αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται, (1β)-(1γ). Οι παραπάνω καταστάσεις επηρεάζουν και την παρουσία ή μη κάποιων συντακτικών όρων στην πρόταση. Οι προτάσεις που ακολουθούν, για παράδειγμα, διαφέρουν τόσο ως προς την θέση όσο και ως προς την παρουσία του Υποκειμένου στην πρόταση:

- 1) α. Η Μαρία έφαγε το σουβλάκι
- β. Έφαγε η Μαρία το σουβλάκι
- γ. Έφαγε το σουβλάκι

Αντιθέτως, σε άλλες γλώσσες, όπως η Αγγλική, πρέπει να τηρείται αυστηρά η σειρά των όρων Υ-P-A, χωρίς να παραλείπεται κάποιος από αυτούς και, συγκεκριμένα, το Υποκείμενο:

- 2) α. Maria ate the suvlaki
- β. *Ate Maria the suvlaki
- γ. *Ate the suvlaki

Έτσι, οι προτάσεις (2β) και (2γ) δεν υφίστανται στην Αγγλική, είναι δηλαδή αντιγραμματικές όπως φαίνεται από την ένδειξη *.

Η Ελληνική γλώσσα, λοιπόν, διαθέτει σχετικά μεγάλη ευελιξία και σε ό,τι αφορά τη σειρά των όρων (π.χ. Υ-P-A, P-A-Y, P-Y-A, A-P-Y, Y-A-P και A-Y-P), όπως τα παρακάτω παραδείγματα [Sifaki 2013 (1 – 6)]:

Σειρά: Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο

- 3) Ο Γιάννης παντρεύεται τη Μαρία

Y-P-A

Σειρά: Ρήμα – Αντικείμενο - Υποκείμενο

- 4) α. Έμαθες τα νέα;

β. παντρεύεται τη Μαρία ο Γιάννης **P-A-Y**

Σειρά: Ρήμα – Υποκείμενο – Αντικείμενο

5) α. Έμαθες τα νέα;

β. παντρεύεται ο Γιάννης τη Μαρία **P-Y-A**

Σειρά: Αντικείμενο – Ρήμα – Υποκείμενο

6) Τη Μαρία (όχι την Ελένη) παντρεύεται ο Γιάννης **A-P-Y**

Σειρά: Υποκείμενο – Αντικείμενο – Ρήμα

7) Ο Γιάννης τη Μαρία (όχι την Ελένη) παντρεύεται **Y-A-P**

Σειρά: Ρήμα- Υποκείμενο

8) α. (Έμαθα) παντρεύεται ο Γιάννης **P-Y**

β. ποια παίρνει; την Ελένη;

Από τα παραπάνω παραδείγματα γίνεται αντιληπτό ότι και οι ακολουθίες των όρων A-P-Y, Y-A-P και A-Y-P, δηλαδή οι περιπτώσεις που το Αντικείμενο είναι πριν από το Ρήμα, γίνονται αποδεκτές και δημιουργούνται από τους ομιλητές όταν το αντικείμενο βρίσκεται σε εστίαση [βλέπε τη συζήτηση γύρω από τα παραδείγματα (15)-16)].

Μια άλλη παρατήρηση που έχει γίνει για την Ελληνική γλώσσα, στην οποία ήδη αναφερθήκαμε με συντομία, είναι ότι ανήκει στις γλώσσες που είναι κενές Υποκειμένου. Αυτό σημαίνει ότι το Υποκείμενο δεν είναι απαραίτητο να υπάρχει στην πρόταση (9), κάτι που σχετίζεται με την αντιστροφή του Υποκειμένου με το Ρήμα, (8).

9) αγόρασε αυτοκίνητο (Sifaki 2013)

Η σειρά των όρων της πρότασης στην Ελληνική απασχολεί και στο άρθρο των Georgiarentis & Sfakianaki (2004) οι οποίοι μελέτησαν την σειρά Ρήμα-Αντικείμενο-Υποκείμενο (Verb-Object-Subject -VOS) στην Ελληνική γλώσσα και στο κατά πόσο η σύνταξη αλληλεπιδρά με την προσωδία. Οι συγγραφείς, συγκρίνοντας διάφορες έρευνες,

αναφέρουν ότι η σειρά P-A-Y μπορεί να έχει περισσότερες από μία ερμηνείες ανάλογα σε ποιον όρο γίνεται η εστίαση με τον συνοδευτικό επιτονισμό. Αυτό σημαίνει ότι το νόημα της πρότασης κάθε φορά θα είναι διαφορετικό αφού η εστίαση σε κάθε περίπτωση μπορεί να αφορά είτε στο Υποκείμενο, (10), είτε στο Αντικείμενο, (11), είτε σε ολόκληρη την Ρηματική Φράση, (12).

10) εστίαση στο Υποκείμενο

φίλησε τη Μαρία ο Γιάννης (Georgiafentis&Sfakianaki 2004)

11) εστίαση στο Αντικείμενο

διαβάζει το βιβλίο ο Γιάννης (Georgiafentis&Sfakianaki 2004)

12) εστίαση στη ΡΦ

έλαβε το μήνυμα ο Γιάννης (Georgiafentis&Sfakianaki 2004)

Το θέμα της σειράς των όρων (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο ή Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), και συγκεκριμένα η θέση του Αντικειμένου σε σχέση με το Ρήμα δεν έχει μελετηθεί στην Ελληνική.¹ Για την Ελληνική έχουν γίνει μελέτες πάνω στον ρυθμό, τον επιτονισμό, την προσωδία χωρίς να έχει μελετηθεί η συντακτική πλευρά. Ως τώρα είναι γνωστό για την Ελληνική ότι η ουδέτερη θέση του Αντικειμένου είναι αυτή που το Αντικείμενο ακολουθεί το Ρήμα, (13), σε αντίθεση με άλλες γλώσσες, όπως η Τούρκικη στην οποία το Αντικείμενο μπαίνει πριν από το Ρήμα, (14), και ανάμεσα στο Υποκείμενο και το Ρήμα όταν υπάρχει Υποκείμενο:

Σειρά:(Υποκείμενο)-Ρήμα- Αντικείμενο

13) Είδα τον Γιάννη. **(Y)-P-A** (Ελληνικά)

Σειρά:(Υποκείμενο)-Αντικείμενο-Ρήμα

14) Murat dondurma yedi. **(Y)-A-P** (Τούρκικα)

Ο Μουράτ παγωτό έφαγε

¹Χρησιμοποιούμε την παρένθεση πιο πάνω, για το Υποκείμενο, για να δείξουμε ότι μπορεί να είναι και κενό.

Η παρούσα εργασία, έχει ως στόχο να διερευνήσει τις σειρές των όρων που είναι περισσότερο παραγωγικές στον ελληνικό προφορικό λόγο, και πιο συγκεκριμένα να εξετάσει τη θέση του Αντικειμένου σε σχέση με το Ρήμα. Αυτό γίνεται επειδή, παρότι, όπως μόλις αναφέραμε, το Αντικείμενο βρίσκεται συνήθως μετά από το Ρήμα στην Ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να βρεθεί πριν από αυτό. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι παρακάτω:

α) Εστίαση

Στη δομή της εστίασης το αντικείμενο βρίσκεται πριν από το ρήμα, και πρόκειται για αντικείμενο που περιέχει νέα πληροφορία. Στην προκειμένη περίπτωση έχει σημασία να δούμε που δίνεται έμφαση κάθε φορά ανάλογα με το περιεχόμενο, ποιο είναι το σημαντικότερο τμήμα της νέας πληροφορίας που δίνεται στην πρόταση (15). Τέλος, η Ονοματική Φράση (ΟΦ) Αντικείμενο στην αρχή της πρότασης έχει ιδιαίτερο επιτονισμό (16) (βλέπε Terzi et al. 2016 για συζήτηση και σχετικές αναφορές).

15) Τον Γιάννη είδαμε χθες, όχι τον Κώστα

16) Την Μαρία να πάρεις τηλέφωνο

β) Θεματοποίηση (Αριστερή μετατόπιση κλιτικού)

Πρόκειται για εκείνες τις περιπτώσεις που η Ονοματική Φράση (ΟΦ) βρίσκεται πριν από το Ρήμα, αλλά επαναλαμβάνεται με μία κλιτική αντωνυμία (17)-(18). Αντίθετα με την Εστίαση αμέσως πιο πάνω, η ΟΦ σε αυτή την περίπτωση περιέχει παλιές πληροφορίες, και δεν χρησιμοποιεί ιδιαίτερο επιτονισμό (βλέπε Terzi et al. 2016 για συζήτηση και σχετικές αναφορές)

17) Τον Γιάννη τον είδα

18) Το μωρό το έντυσα

γ) Κλιτικό (κλιτική αντωνυμία αντικειμένου)

Όταν το Αντικείμενο της πρότασης δεν είναι ΟΦ, αλλά είναι αντωνυμία, αυτή είναι κλιτική αντωνυμία στην Ελληνική και απαντάται πάντα πριν από το Ρήμα, (19), με εξαίρεση τις προστακτικές, (20), ή τις μετοχές, (21).

19) Τον είδα.

20) Φώναξέ με!

21) Βλέποντάς την...

δ) Αναφορική πρόταση αντικειμένου (ΑΑ)

Σε αυτές τις περιπτώσεις το αναφορικοποιημένο αντικείμενο βρίσκεται επίσης μπροστά από το ρήμα της πρότασης.

22) Κάλεσε όποιον θέλεις

23) Διαβάζει τα βιβλία που γράφει ο Irvin D. Yalom

Αυτό που μας απασχολεί στην συγκεκριμένη εργασία είναι να διερευνήσουμε σε ποιες αναλογίες στον αυθόρμητο λόγο χρησιμοποιείται η σειρά σύμφωνα με την οποία το Αντικείμενο βρίσκεται πριν ή μετά το Ρήμα στον λόγο των ενηλίκων. Ο κύριος λόγος που μας ενδιαφέρει αυτό το θέμα είναι επειδή θέλουμε να εξετάσουμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά της γλώσσας που ακούν τα παιδιά γύρω τους καθώς μεγαλώνουν σε περιβάλλον που μιλιέται η Ελληνική, η οποία είναι γλώσσα που, ανεξάρτητα από τη θέση του Υποκειμένου σε σχέση με το Ρήμα, το Αντικείμενο σε ουδέτερο περιβάλλον είναι μετά από το Ρήμα.

Σε μελέτες που έχουν διεξαχθεί σε άλλες γλώσσες (Gavarró et al. 2015) έχει γίνει προσπάθεια να βρεθεί κατά πόσον τα παιδιά ήδη από μικρή ηλικία έχουν κατακτήσει τις γνώσεις σχετικά με τη θέση του Αντικειμένου στη γλώσσα τους. Στη γλώσσα που μελέτησαν, η οποία είναι η Urdu, φαίνεται πως, όπως και τα Ελληνικά, έχουν ευέλικτη

σειρά των όρων στην πρόταση. Η Urdu είναι γλώσσα στην οποία το Αντικείμενο μπορεί να εμφανίζεται μετά το Ρήμα υπό ουδέτερες συνθήκες. Όπως φαίνεται κι από το παράδειγμα παρακάτω, η βασική σειρά των όρων στην γλώσσα Urdu είναι Υποκείμενο - Αντικείμενο – Ρήμα.

Σειρά: Υποκείμενο-Αντικείμενο-Ρήμα

24) Raam-ne raavan-ko dekhaa. **Y-A-P**

'Ο Ραμ τον Ραβάν είδε'

Όμως στην Urdu, όπως και στα Ελληνικά η σειρά των όρων μπορεί να είναι και πιο ελεύθερη, ως εξής:

Σειρά: Υποκείμενο-Ρήμα-Αντικείμενο

25) raam-ne dekhaa raavan-ko. **Y-P-A**

'Ο Ραμ είδε τον Ραβάν.'

Σειρά: Αντικείμενο-Ρήμα-Υποκείμενο

26) Raavan-ko dekhaa raam-ne. **A-P-Y**

'Τον Ραβάν είδε ο Ραμ.'

Σειρά: Ρήμα-Αντικείμενο-Υποκείμενο

27) Dekhaaraavan-koraam-ne. **P-A-Y**

'Είδε τον Ραβάν ο Ραμ.'

Σειρά: Ρήμα-Υποκείμενο-Αντικείμενο

28) Dekhaa raam-ne raavan-ko. **P-Y-A**

'Είδε ο Ραμ τον Ραβάν.'

Ωστόσο μελέτες πάνω στην γλώσσα Urdu, έδειξαν ότι παρότι σε αρκετές περιπτώσεις το Ρήμα ακολουθεί το Αντικείμενο η κατεξοχήν σειρά των όρων της πρότασης είναι πράγματι αυτή στην οποία το Αντικείμενο προηγείται του Ρήματος. Αυτό έγινε μετά τη λεπτομερή μελέτη αυθόρμητου λόγου ενηλίκων.

Οι Gavarró et al, στη συνέχεια, διερεύνησαν το πως τα παιδιά αντιλαμβάνονται προτάσεις με μία ή δύο ΟΦ κι ένα ψευδορήμα. Υποστηρίζουν πως τα παιδιά δείχνουν

προτίμηση στις σειρές που το Ρήμα έπεται του Αντικειμένου, αλλά δεν δείχνουν συστηματική προτίμηση όταν οι προτάσεις ακολουθούν τη σειρά Υποκείμενο - Ρήμα - Αντικείμενο. Επισημάνθηκε, επίσης, πως τα παιδιά που χρησιμοποιούν και μεγαλώνουν σε περιβάλλον Urdu φάνηκε να προτιμούν τα μεταβατικά Ρήματα όταν άκουγαν τη σειρά Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο. Το ότι προτιμούν την μεταβατική ερμηνεία των Ρημάτων όταν ακούν τη σειρά Υποκείμενο – Αντικείμενο – Ρήμα, θα μπορούσε να σημαίνει ότι δεν έχουν αναπτύξει αφηρημένες δομικές αναπαραστάσεις της γλώσσας τους, αλλά πως τους βοηθάει η πτώση των ονομάτων - μορφολογικό χαρακτηριστικό της γλώσσας Urdu-, κάτι που όμως εν συνεχεία καταρρίφθηκε διότι αν όντως η πτώση βοηθούσε τα παιδιά, θα έπρεπε να δείχνουν την ίδια προτίμηση στη μεταβατική ερμηνεία και στις δύο συντακτικές δομές.

Οι συγγραφείς θέλησαν να διαπιστώσουν, λοιπόν, κατά πόσο παιδιά ηλικίας 1;7 ετών έχουν αυτή τη γνώση στη γλώσσα τους. Για να είναι όμως έγκυρα τα ευρήματά τους θα έπρεπε να βεβαιωθούν με ποια συχνότητα ακούν αυτή τη σειρά στη γλώσσα τους, δεδομένου του ότι υπάρχουν και αρκετές άλλες σειρές σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, έτσι όπως υπάρχουν στην Ελληνική οι σειρές A-P-Y, όπως στα παραδείγματα (15)-(20), παρότι η ουδέτερη σειρά της Ελληνικής είναι: Y-P-A. Γνωρίζουμε λοιπόν πως παραμένει το ερευνητικό ερώτημα *αν και πως* τα παιδιά γνωρίζουν τη βασική σειρά των όρων της γλώσσας τους πριν ακόμα ξεκινήσουν να παράγουν προτάσεις. Για να απαντηθεί αυτό το ερώτημα πρέπει να ερευνησουμε πρώτα το λόγο των ενηλίκων. Οι υπόλοιπες γλώσσες που έχουν μελετηθεί ως προς αυτόν τον τομέα είναι τυπολογικά διαφορετικές από την Ελληνική. Καθώς δεν υπάρχουν πειραματικές μελέτες για την πρώιμη νηπιακή ηλικία ως προς τη θέση του Ρήματος, στην Ελληνική γλώσσα, σε σχέση με κάποιο από τα δύο ονόματα που το συνοδεύουν στην πρόταση (Αντικείμενο και Υποκείμενο), η παρούσα εργασία φιλοδοξεί να εξετάσει το συγκεκριμένο ζήτημα, τόσο σε θεωρητικό, όσο και σε πειραματικό επίπεδο.

Η εργασία μας οργανώνεται ως εξής: στο 2^ο μέρος παρουσιάζεται η μεθοδολογία της πειραματικής διαδικασίας, στο 3^ο μέρος παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα της έρευνας, στο 4^ο μέρος διεξάγεται το συμπέρασμα βάσει των αποτελεσμάτων και της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και στο 5^ο μέρος παραθέτονται κάποιες συστάσεις και περιορισμοί σχετικά με την έρευνα και τα αποτελέσματά της.

2. Μεθοδολογία

Προκειμένου να συλλέξουμε πληροφορίες ως προς την αναλογία για την σειράς των όρων που υπάρχουν σε φράσεις της Ελληνικής γλώσσας και συγκεκριμένα για το ένα από τα δύο ορίσματα του Ρήματος, το Αντικείμενο, επιλέξαμε να αναλύσουμε τον αυθόρμητο λόγο των ενηλίκων προς τα παιδιά (προσχολικής ηλικίας). Αυτό θα μας βοηθήσει να εδραιώσουμε μία πιο αντικειμενική άποψη σε ότι αφορά τη θέση του Αντικειμένου μέσα στην πρόταση και εν συνεχεία για τις σειρές των όρων στις οποίες εκτίθενται τα παιδιά. Έτσι, εφόσον διερευνηθεί και ο λόγος των παιδιών θα είμαστε σε θέση να απαντήσουμε σε ερωτήματα που προκύπτουν σχετικά με την κατάκτηση και κατανόηση της γλώσσας πριν την παραγωγή της.

2.1 Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες στην εργασία ήταν 2 ενήλικες-μητέρες, οι οποίες έκαναν διάλογο με τα παιδιά τους. Η μία ήταν η μητέρα της Δήμητρας (παιδί ηλικίας 3 ετών) και η άλλη η μητέρα της Ελένη (παιδί ηλικίας 5 ετών). Οι οικογένειες των συμμετεχόντων είχαν ως μητρική την Ελληνική γλώσσα και διέμεναν στην Πάτρα. Κανένα από τα δύο παιδιά δεν είχε ιστορικό γλωσσικής καθυστέρησης, διαταραχή της γλώσσας ή γνωστική διαταραχή.

2.2 Υλικό και διαδικασία

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση της έρευνάς μας προέρχεται από ομιλίες που είχαν συλλεχθεί στο πλαίσιο ενός ερευνητικού προγράμματος με τίτλο «*The acquisition of Voice alternations by bilingual children (Greek-German)*» και Επιστημονική Υπεύθυνη την Καθηγήτρια Άρτεμη Αλεξιάδου (Πανεπιστήμιο Στουτγάρδης).

Προκειμένου να συγκεντρωθεί το κατάλληλο δείγμα ομιλίας κάθε μήνα δίνονταν στις μητέρες των παιδιών ένα μαγνητόφωνο με το οποίο έκαναν ηχογράφηση των διαλόγων τους με τα παιδιά. Συνολικά για κάθε μήνα συγκεντρώνονταν από το κάθε παιδί 2 ώρες συζήτησης με τη μητέρα του εντός διαστήματος μέχρι 3 ημερών, και αυτή η διαδικασία διήρκησε έναν χρόνο.

Στη συνέχεια, ένας φοιτητής Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος, πέρασε τα

δεδομένα στο σύστημα CHILDES από το οποίο χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα CLAN μετέτρεψε την ηχογραφημένη ομιλία σε γραπτό διάλογο μητέρας – παιδιού, μέχρι την πρώτη ώρα.

Με τη σειρά μας δημιουργήσαμε με όλες τις φράσεις των δύο μητέρων δύο υπολογιστικά φύλλα του Excel «Μητέρα Δήμητρας» και «Μητέρα Ελένης». Από αυτές επιλέξαμε και αναλύσαμε τις φράσεις της κάθε μαμάς που περιείχαν Ρήμα και Αντικείμενο.

Δημιουργήσαμε 6 πιθανές περιπτώσεις συνδυασμού Ρήματος και Αντικειμένου που απαντώνται στην Ελληνική προκειμένου να κατατάξουμε τις φράσεις στην σχετική κατηγορία. Οι κατηγορίες που δημιουργήθηκαν είναι οι εξής:

1) (Υποκείμενο) – Ρήμα-Αντικείμενο – ΟΦ

Πρόκειται για τη σειρά των όρων στην οποία το *Ρήμα* είναι πριν από το **Αντικείμενο**, και το αντικείμενο είναι Ονοματική Φράση (ΟΦ), και όχι, για παράδειγμα, κλιτική αντωνυμία, (1α)-(1β). Για την ακρίβεια όμως, έχουμε συμπεριλάβει και φράσεις που δεν είναι ΟΦ, αλλά λειτουργούν κάπως όπως αντικείμενο/όρισμα το ρήματος, (1γ)-(1δ).

- (1) α. *είχα ένα κοριτσάκι παλιά*
- β. *τα μωράκια δεν βάζουμε κραγιόν*
- γ. *για έλα εδώ*
- δ. *θα πας σχολείο/2^α Δημοτικού/Αγγλικά*

Το Υποκείμενο μπορεί να υπάρχει ή όχι, γι αυτό σημειώνεται σε παρένθεση, τόσο σε αυτή την κατηγορίες όσο και στις υπόλοιπες.

2) Αντικείμενο-Ρήμα-(Υποκείμενο) – ΟΦ

Πρόκειται για τη σειρά των όρων στην οποία το αντικείμενο είναι πριν από το Ρήμα, και είναι ΟΦ, (2α). Σε αυτή την κατηγορία βάζουμε και ερωτηματικές φράσεις ορίσματα του Ρήματος, (2β)-(2γ), αλλά όχι προσαρτήματα, (2δ)-(2ε). Στο Κεφάλαιο των αποτελεσμάτων διαχωρίζουμε αυτήν την κατηγορία σε 4 υποκατηγορίες.

- (2) α. *πάλι λάθος έκανες*
- β. *τι γεύση έχεις;*
- γ. *εσύ πιο πολύ ποιο παιδάκι συμπαθείς;*

- δ. **πού** σας *βάλανε να ζυμώσετε* όμως, δεν ξέρω
- ε. δεν ξέρω **πού** είναι

3) Αντικείμενο - Ρήμα - (Υποκείμενο) – Κλιτικό

Πρόκειται για την περίπτωση που το αντικείμενο της πρότασης είναι κλιτική ανωνυμία, συνεπώς, βρίσκεται πριν από το Ρήμα, (3α). Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται και προτάσεις με δύο αντικείμενα, άμεσο και έμμεσο, όταν είναι και τα δύο κλιτικά, (3β). Σε περιπτώσεις όπως η (3β) σημειώνουμε ένα, αντί για δύο, κλιτικά, επειδή θεωρούμε ότι αποτελούν ένα σύμπλεγμα. Από την άλλη πλευρά, όταν τα δύο αντικείμενα του ρήματος είναι το ένα κλιτική ανωνυμία και το άλλο ΟΦ, (3γ), σημειώνουμε την κλιτική ανωνυμία σε αυτή την κατηγορία, και την ΟΦ στην κατηγορία 1, δηλαδή, σημειώνουμε τα δύο αντικείμενα ξεχωριστά. Το ίδιο συμβαίνει και με την επόμενη κατηγορία όταν υπάρχουν δύο Αντικείμενα.

(3) α. **σου** έφερα τώρα

β. μπορείς να **μου το** εξηγήσεις;

γ. θα έρθει και καμία άλλη κυρία στο σχολείο να **σας δείξει πράγματα**

4) (Υποκείμενο) - Ρήμα- Αντικείμενο - Κλιτικό

Πρόκειται για τις περιπτώσεις που το Ρήμα είναι είτε στην προστακτική, (4α)-(4β).

(4) α. **άφησέ το** κάτω

β. πες **μου** ένα τραγουδάκι

5) Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού

Πρόκειται για δομές στις οποίες το αντικείμενο είναι ΟΦ που βρίσκεται πριν από το Ρήμα, αλλά ακολουθείται από την αντίστοιχη κλιτική ανωνυμία, (5α)-(5β).

(5) α. **την Γεωργία την** αγαπάς;

β. **τα παιδιά** γιατί **τα** έχεις βάλει εκεί πέρα;

6) Κλιτικός Αναδιπλασιασμός

Πρόκειται για εκείνες τις δομές στις οποίες το αντικείμενο εμφανίζεται πάλι ως κλιτική ανωνυμία και ΟΦ ταυτόχρονα, αλλά η κλιτική ανωνυμία βρίσκεται πριν από το Ρήμα

και η ΟΦ μετά, (6α).ΗΟΦ μπορεί να είναι και ισχυρός τύπος αντωνυμίας, (6β).

(6) α. εγώ **τα** φοβάμαι πολύ **τα** ποντίκια

β. το μικρόφωνο **τα** γράφει **αυτά** **εκεί** **πέρα**

Με βάση, λοιπόν, τα παραπάνω κριτήρια έγινε εύκολο να ταξινομηθεί το Αντικείμενο της κάθε φράσης στην κατηγορία που κρίθηκε ότι ταιριάζει περισσότερο και δημιουργήθηκε μια συγκεντρωτική βάση δεδομένων.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τόσο αναλυτικά όσο και συγκριτικά τον λόγο των δύο μητέρων καθώς μιλούσαν με τα παιδιά τους, αρχίζουμε με τον λόγο της μητέρας της Ελένης.

3.1 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Μητέρας Ελένης

Δείγμα #1

Από την ανάλυση του δείγματος #1, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5 χρονών, προέκυψαν συνολικά **210** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **265** Αντικείμενα. Αυτά τα Αντικείμενα ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 1: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Y)PA – ΟΦ	Είχανε <u>πολύ φουντωτό μαλλί</u>	73 (27,5%)
2	AP(Y) – ΟΦ	<u>Ένα έχω</u>	54 (20,4%)
3	AP(Y) – κλιτικό	λοιπόν <u>σε κλείνω</u> , γεια	90 (34%)
4	(Y)PA – κλιτικό	για πες <u>μου</u>	25 (9,4%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>τη Μαρία τη βλέπεις</u> στο σχολείο, και τον Κωνσταντίνο;	4 (1,5%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	<u>Το έφαζε το γουρουνάκι</u>	19 (7,2%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		265

(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, AP(Y): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1.Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 1, 73 από τα 265 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 27,5%, ακολουθούν τη σειρά, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο. Σε αυτές τις περιπτώσεις ανήκουν και προτάσεις όπως: 'τους έγραψα ένα γράμμα.'. Τέτοιες προτάσεις έχουν δύο αντικείμενα. Το άμεσο αντικείμενο, *γράμμα*, το περιλαμβάνουμε σε αυτή την κατηγορία, ενώ το έμμεσο αντικείμενο, από την άλλη πλευρά, που σε αυτή την περίπτωση είναι η κλιτική αντωνυμία, *τους*, εμπίπτει στην κατηγορία 3.

2. Ο Πίνακας 1 δείχνει επίσης ότι 54 από τα 265 Αντικείμενα (20,4%) ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Ένα τυπικό παράδειγμα αυτής της σειράς φαίνεται στον Πίνακα 1. Άλλα παραδείγματα, είναι προτάσεις όπως οι παρακάτω:

2α. είναι πολύ ωραίο το χρώμα αυτό που φτιάχνεις.

2β. δηλαδή τι έχει αυτό;

2γ. γλυκό θα φτιάξουμε;

Η πρόταση 2α είναι περίπτωση Αναφορικής πρότασης Αντικειμένου (ΑΑ), ενώ η πρόταση 2β είναι ερωτηματική πρόταση αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε). Τέλος, η πρόταση 2γ είναι περίπτωση ερώτησης αντικειμένου χωρίς ερωτηματική φράση (ΕΑ). Οι υπόλοιπες προτάσεις αυτής της κατηγορίας είναι μόνο 6. Συνολικά, έχουμε τον εξής αριθμό αντικειμένων στο συγκεκριμένο δείγμα:

- **ΑΑ: 1**
- **ΕΑε: 43**
- **ΕΑ: 4**
- **Υπόλοιπες: 6**

3. Στον Πίνακα 1 βλέπουμε επίσης ότι σε 90 από τις 258 περιπτώσεις (34%) το Αντικείμενο ήταν κλιτική αντωνυμία και βρισκόταν πριν από το Ρήμα (αφού το ρήμα ήταν παρεμφατικό).

4. Στην κατηγορία 4, (Υποκείμενο)–Ρήμα–Αντικείμενο–Κλιτικό, ανήκουν οι περιπτώσεις στις οποίες το αντικείμενο είναι κλιτικό, αλλά ακολουθεί το ρήμα (αφού το ρήμα είναι προστακτική). Στο συγκεκριμένο δείγμα υπήρχαν 25 τέτοιες περιπτώσεις (9,4%).

5. Στην κατηγορία 5 ανήκουν οι δομές που είναι γνωστές ως Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού. Υπήρξαν 4 περιπτώσεις τέτοιων Αντικειμένων από τα 258 του δείγματος (1,5%).

6. Τέλος, υπήρχαν 19 περιπτώσεις αντικειμένων από τα 258 αντικείμενα (9,2%) στις οποίες το αντικείμενο εμφανίστηκε στη δομή που είναι γνωστή ως Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Όπως είπαμε ήδη στην αρχή αυτής της ενότητας, σε κάποιες φράσεις ή και προτάσεις έχουμε περισσότερα από ένα αντικείμενα, τα οποία εκφράζονται με διαφορετικό τρόπο. Η παρακάτω πρόταση (6α) είναι μία τέτοια περίπτωση, με το αντικείμενο του ρήματος, *γράφεις*, να εκφράζεται με Αναδιπλασιασμό Κλιτικού, και το αντικείμενο του ρήματος, *θες*, να είναι ερωτηματική φράση, **τι**.

6α. **τι** θες να τουγράφειςτου Αι Βασίλη

Δείγμα #2

Από την ανάλυση του δείγματος #2, το οποίο περιείχε τον λόγο της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5;1 χρονών, προέκυψαν συνολικά **138** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **165** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε ως εξής:

Πίνακας 2: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5;1 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	δεν <u>έκανατίποτα</u>	44 (26,7%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	καλά εγώ <u>την κουρτίναζωγραφίζω</u>	35 (21,2%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	<u>σουδείχνω</u>	50 (30,3%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>άφησέτο</u> κάτω	19 (11,5%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>το δεκαέξι</u> που <u>τοπας</u> ;	1 (0,6%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	<u>τηξείπερςτης Κατερίνας</u>	16 (9,7%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		165

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Βλέπουμε δηλαδή από τον Πίνακα 2 ότι 44 από τα 165 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 26,7%, ακολουθούν τη σειρά (Υποκείμενο) - Ρήμα - Αντικείμενο.
2. Επίσης, ο Πίνακας 2 δείχνει ότι 35 από τα 165 (21,2%), ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο Ρήμα -(Υποκείμενο). Αναλυτικά, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:
 - **ΑΑ: 3**
 - **ΕΑε: 25**
 - **ΕΑ: 3**
 - **Υπόλοιπες: 4**
3. Ακόμη 50 από τα 165 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 30,3% ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο-Ρήμα- (Υποκείμενο) –κλιτικό. Για παράδειγμα η πρόταση, ‘*σου άρεσε αυτό το βιβλίο;*’ έχει 2 αντικείμενα κι ανήκει σε 2 κατηγορίες, εκ των οποίων η μια είναι η 1-(Y)-P-A με A ,*το βιβλίο*, να έπεται του P και στην κατηγορία 3-A-P-(Y)-κλιτικό με το κλιτικό, *σου*.
4. Από τον Πίνακα 2 φαίνεται ότι 19 από τα 164 αντικείμενα του δείγματος (11,5%), εντάσσονται στην κατηγορία 4 με τη σειρά των όρων (Υποκείμενο)-Ρήμα-Αντικείμενο-κλιτικό.
5. Μόνο 1 από τα 164 αντικείμενα (0,6%), εμφανίστηκε στην κατηγορία 5, Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού και ήταν η κατηγορία εκείνη με το μικρότερο ποσοστό, καθώς έχουμε μόλις ένα παράδειγμα στο δείγμα #2.
6. Τέλος, από τον Πίνακα 2 φαίνεται πως 16 από τα 164 αντικείμενα, με ποσοστό 9,7%, είναι με συντακτική ακολουθία, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός η οποία εμφανίζεται πολύ πιο συχνά από την προηγούμενη. Στο παράδειγμα ‘*τοποθέτησέ τα εσύ αυτά*’ η φράση που αναδιπλασιάζεται, ‘*τα αυτά*’, δεν είναι όνομα όπως για παράδειγμα στην φράση ‘*της είπες της Κατερίνας*’, αλλά ο ισχυρός τύπος αντωνυμίας.

Δείγμα #3

Από την ανάλυση του δείγματος #3, το οποίο περιείχε τον λόγο της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5;2 χρονών, προέκυψαν συνολικά **261** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **319** αντικείμενα, τα οποία αναλύονται ως εξής:

Πίνακας 3: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5;2 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	Έχετε <u>πολλά λεφτά</u> ;	127 (39,8%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>Σπανάκι βάζεις</u> ;	76 (23,85%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	να <u>τα ταΐσετε</u> κιάλας	72 (22,6%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	άσ' <u>το</u> να κάτσει και το δικό μου	23 (7,2%)
5	Αριστερή Μετατόπιση	<u>το εφτά το</u> γράφουμε έτσι	5 (1,6%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μος	πως <u>την</u> <u>λένε</u> <u>τη</u> <u>νονά</u> σου;	16 (5%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		319

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Από τον Πίνακα 3 φαίνεται πως 127 από τα 319 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 39,8%, ήταν με σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.

2. Επιπλέον βλέπουμε από τον Πίνακα 3 ότι 76 από τα 319 δηλαδή ποσοστό 23,8% ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικά, ο καταμερισμός αυτών των Αντικειμένων ανά κατηγορία έχει ως εξής:

ΑΑ: 3

ΕΑε: 36

ΕΑ: 7

Υπόλοιπες: 30

3.Ο Πίνακα 3, επίσης, δείχνει ότι 72 από τα 319 Αντικείμενα, (22,6%), εντοπίστηκαν με τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό. Εδώ υπάρχουν και περιπτώσεις όπου εμφανίζονται δύο κλιτικά μαζί, όπως στη φράση ‘*μπορείς να μου το εξηγήσεις;*’ και τα διακρίνουμε ως μια κατηγορία αντικειμένων.

4.Από τον Πίνακα 3 φαίνεται ότι 23 από τα 319 Αντικείμενα του δείγματος, (7,2%), ακολουθούν τη σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό.

5.Βλέπουμε, ακόμη, ότι 5 από τα 319 Αντικείμενα (1,6%), εμφανίστηκαν με τη μορφή, Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού και ήταν εκείνη με το μικρότερο αριθμό, καθώς έχουμε μόλις 5 παραδείγματα στο δείγμα #3.

6.Αντιθέτως, η κατηγορία 6 βλέπουμε από τον Πίνακα 3 ότι εμφανίζει μεγαλύτερο αριθμό αφού 16 από τα 298 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 5%, είναι με συντακτική ακολουθία, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Δείγμα#4

Από την ανάλυση του δείγματος #4, το οποίο περιείχε τον λόγο της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5;3 χρονών, προέκυψαν συνολικά **168** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **177** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε ως εξής:

Πίνακας 4: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5;3 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	εσύ θα φορέσεις <u>στολή</u> ;	45 (25,4%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>Τι</u> θα κάνετε;	47 (26,6%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	<u>Το</u> πήρα	48 (27,1%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	Και βάλ <u>το</u> να κάνουνε μάθημα	25 (14,1%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>την</u> Γιωργία <u>την</u> αγαπάς;	2 (1,1%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μος	<u>Το</u> πίνει <u>το</u> γάλα του;	10 (5,6%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		177

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Αρχικά ο Πίνακας 4 δείχνει ότι 45 από τα 177 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 25,4% ήταν με τη σειρά (Υποκείμενο)– Ρήμα – Αντικείμενο.

2. Επίσης, φαίνεται από τον Πίνακα 4 ότι 47 από τα 177 (26,6%) ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικά, ο καταμερισμός ανά κατηγορία έγινε ως εξής:

- ΑΑ: 5
- ΕΑε: 36

- **ΕΑ: 0**
- **Υπόλοιπες: 6**

3. Στην κατηγορία 3 με τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα –(Υποκείμενο)–κλιτικό, όπως δείχνει ο Πίνακας, εντάσσονται 48 από τα 177 Αντικείμενα, (27,1%).

4. Από τον Πίνακα 4 φαίνεται, επιπλέον, ότι 25 από τα 177 Αντικείμενα του δείγματος, δηλαδή ποσοστό 14,1% ακολουθούν τη σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό. Το παράδειγμα *‘δώσ’ μου τα γυαλιά’* ανήκει και στην 1 κατηγορία καθώς το Αντικείμενο, *τα γυαλιά*, είναι ΟΦ και βρίσκεται μετά το ρήμα. Έτσι, προκύπτει άλλος ένας πιθανός συνδυασμός κατηγοριών.

5. Από τον Πίνακα 4 βλέπουμε ότι η κατηγορία 5 Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού – εμπεριείχε μόνο 2 από τα 177 αντικείμενα (1,1%).

6. Τέλος, 10 από τα 177 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 5,6% είναι με τη συντακτική ακολουθία, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός. Στο παράδειγμα *‘μέτρησέ τα κι αυτά’* διακρίνεται η περίπτωση όπου ο αναδιπλασιασμός δεν είναι ονοματική φράση αλλά ο ισχυρός τύπος αντωνυμίας «αυτά».

Δείγμα#5

Από την ανάλυση του δείγματος #5, το οποίο περιείχε τον λόγο της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5;4 χρονών, προέκυψαν συνολικά **74** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **87** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε ως εξής:

Πίνακας 5: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5;4 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Y)PA – ΟΦ	κάνε <u>δουλειά</u> σου τώρα	26 (29,9%)
2	AP(Y) – ΟΦ	<u>Τι έφαγες</u> σήμερα;	11 (12,6%)
3	AP(Y) – κλιτικό	έτσι <u>τον</u> λέγανε	33 (37,6%)
4	(Y)PA – κλιτικό	για βρες <u>την</u>	9 (10,3%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>Πλαστελίνη</u> , δεν έχεις που να <u>την</u> ανοίξεις	1 (1,1%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	που <u>τις</u> πας <u>τις</u> κρέμες;	7 (8%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		87

(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, AP(Y): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Ο Πίνακας 5 δείχνει ότι 26 από τα 87 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 29,9%, ανήκουν στην κατηγορία 1, δηλαδή με σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.

2. Ακόμη, στον Πίνακα 5 φαίνεται ότι 11 από τα 87 Αντικείμενα (12,6%) ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Έτσι, ο καταμερισμός των ανά κατηγορία έχει ως εξής:

- **AA: 1**
- **EAε: 9**
- **EA: 0**
- **Υπόλοιπες: 1**

Επίσης, αξίζει να αναφερθεί η φράση *‘κάτι το έχουν κάνει’*, από την οποία *το, το*, ανήκει και στην κατηγορία 3, με σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό.

3. Επιπρόσθετα, από τον Πίνακα 5 φαίνεται ότι 33 από τα 87 αντικείμενα (37,9%) ανήκουν στην κατηγορία 3, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό. Ακόμη η φράση, *‘και θα στο βρω εγώ’* έχει ως Αντικείμενο *το, στο*, που αναλύεται σε *σου + το* και εμφανίζεται σαν μία φωνολογική ενότητα.

4. Βλέπουμε από τον Πίνακα 5 ότι 9 από τα 87 Αντικείμενα (10,3%) ανήκουν στην κατηγορία 4, δηλαδή την κατηγορία με σειρά (Υποκείμενο)– Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό. Η φράση *‘πες μου τι κάνεις τώρα;’* εμπίπτει και στην κατηγορία 2, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) καθώς η ερωτηματική αντωνυμία, *τι*, προηγείται του ρήματος, *κάνεις*.

5. Μόλις 1 από τα 87 Αντικείμενα (Πίνακας 5) ανήκει στην κατηγορία 5- Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού, δηλαδή ποσοστό 1,1%.

6. Τέλος στον Πίνακα 5 φαίνεται πως τα 7 από τα 87 Αντικείμενα (8%) ανήκουν στην κατηγορία 6, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Δείγμα#6

Από την ανάλυση του δείγματος #6, το οποίο περιείχε τον λόγο της μητέρας της Ελένης όταν η Ελένη ήταν 5;5 χρονών, προέκυψαν συνολικά **183** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **218** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε ως εξής:

Πίνακας 6: Μητέρα Ελένης (ηλικία παιδιού 5;5 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Y)ΡΑ – ΟΦ	<i>Είχες <u>πολλά αυγά</u></i>	54 (24,8%)
2	ΑΡ(Y) – ΟΦ	<i><u>τις μπότες</u> θα φορέσεις;</i>	36 (16,5%)
3	ΑΡ(Y) – κλιτικό	<i>εσύ <u>τον είδες</u>;</i>	99 (45,4%)
4	(Y)ΡΑ – κλιτικό	<i>Κοίτα <u>το</u></i>	18 (8,3%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<i><u>Τον έναν</u> <u>1τον λέγανε</u> Βαραβά</i>	1 (0,5%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	<i><u>Το θυμάσαι</u> καθόλου <u>το παραμύθι</u></i>	10 (4,6%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		218

(Y)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Y): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Από τον Πίνακα 6 διακρίνουμε ότι 54 από τα 218 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 24,8%, ανήκουν στην κατηγορία 1, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.
2. Ενώ 36 από τα 218 αντικείμενα του Πίνακα 6 (16,5%) ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικά, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:
 - ΑΑ: 1
 - ΕΑε: 32
 - ΕΑ: 0
 - Υπόλοιπες: 3

3. Από τον Πίνακα 6 φαίνεται, ακόμη, πως 99 από τα 218 Αντικείμενα (45,4%) ακολουθούν τη σειρά, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό.
4. Από την άλλη μεριά, 18 από τα 218 Αντικείμενα του Πίνακα 6 (8,3%) εντοπίστηκαν με τη σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό.
5. Βλέπουμε, επίσης, από τον Πίνακα 6 ότι 1 μόνο από τα 218 Αντικείμενα του δείγματος (0,5%) ακολουθούν τη σειρά - Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού.
6. Τέλος, ο Πίνακα 6 δείχνει ότι τα 10 από τα 218 Αντικείμενα (4,6%) ανήκουν στην κατηγορία 6, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

3.1.2 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Μητέρας Ελένης

(Ελένη από 5;0 έως 5;5 ετών)

Πίνακας 7: Σύνολα από το Δείγμα #1 έως #6

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	(Y)PA – ΟΦ	369	30%
2	AP(Y) – ΟΦ	259	21%
3	AP(Y) – κλιτικό	392	31,8%
4	(Y)PA – κλιτικό	119	9,7%
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	14	1,1%
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	78	6,3%
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΑΣΕΩΝ	1034	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	1231	

(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, AP(Y): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

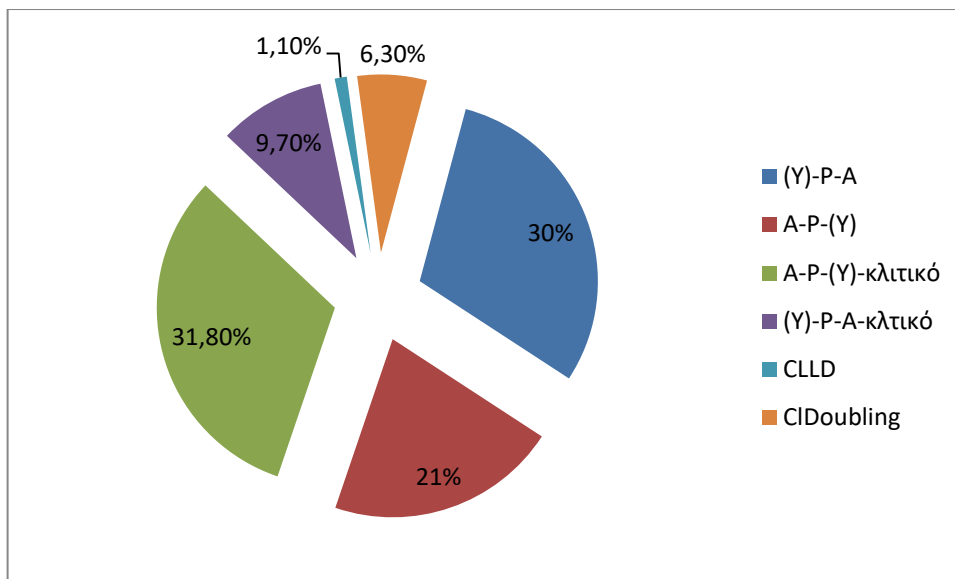
Από τον Πίνακα 7 φαίνονται συνολικά όλα τα στοιχεία του δείγματος κατά τη διάρκεια των 6 μηνών της ηχογράφησης του λόγου της μητέρας της Ελένης, με την ηλικία της Ελένης να ξεκινάει από 5;0 και να φτάνει 5;5 ετών. Παρατηρώντας, λοιπόν τον Πίνακα 7 βλέπουμε ότι ο αριθμός των φράσεων που αναλύθηκαν ήταν **1034**, στις οποίες υπήρχαν συνολικά **1231** αντικείμενα. Αναλύοντας τα αντικείμενα στις κατηγορίες 1-6 προέκυψε ότι:

1. Στην κατηγορία 1-(Y)-P-A εντάχθηκαν 369 από τα 1231 Αντικείμενα δηλαδή ποσοστό 30%.
2. Στην κατηγορία 2-A-P-(Y) φαίνεται να ανήκουν 259 από τα 1231 αντικείμενα δηλαδή ποσοστό 21%. Αναλυτικά, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία συνολικά έχει ως εξής:
 - AA: 14
 - EAε: 181

- **ΕΑ: 14**
- **Υπόλοιπες: 50**

Σημειώνεται ότι: Η κατηγορία των Αντικειμένων πριν από το Ρήμα με ερωτηματική φράση (ΕΑε) παρουσιάζει πολύ περισσότερες φορές σε σχέση με τις υπόλοιπες υποκατηγορίες, 181/259 , δηλαδή ποσοστό 69,9%. Αν αφαιρέσουμε τις 181 ΟΦ, οι υπόλοιπες ΟΦ που βρίσκονται με αυτή τη σειρά, αποτελούν το 6,3% όλων των Αντικειμένων, το οποίο είναι ίδιο με την κατηγορία 6 που βλέπουμε στη συνέχεια.

3. Στην κατηγορία 3-A-P-(Y)-κλιτικό ανήκουν 392 από τα 1231 Αντικείμενα η οποία κατηγορία φαίνεται να παρουσιάζει *το μεγαλύτερο ποσοστό, 31,8%*
4. Ακόμη, στην κατηγορία 4-(Y)-P-A- κλιτικό εντάσσονται 119 από τα 1231 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 9,7%.
5. Η κατηγορία 5–Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού (CLLD) περιέχει 14 από τα 1231 Αντικείμενα που σημαίνει ότι έχει και *το μικρότερο ποσοστό, 1,1%*.
6. Τέλος, στην κατηγορία 6–Κλιτικός Αναδιπλασιασμός (CIDoubling) ανήκουν 78 από τα 1231 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 6,3%.

Διάγραμμα 1

3.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Μητέρας Δήμητρας

Σ' αυτήν την ενότητα θα αναλύσουμε το λόγο της μητέρας της Δήμητρας.

Δείγμα #1

Από την ανάλυση του δείγματος #1, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3 χρονών, προέκυψαν συνολικά **441** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **518** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 8: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	Κάνεις <u>δουλειές</u> ;	99 (19,1%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>ένα χαμομηλάκι</u> <u>θέλω</u> τώρα	142 (27,4%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	τώρα θέλω να <u>μου πεις</u> <u>ένα</u>	193 (37,3%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>πες το</u> <u>μου</u>	65 (12,5%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>την αλφαβήτα</u> <u>τη θυμάσαι</u> ;	2 (0,4%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	<u>Τη βοήθησες</u> <u>τη γιαγιά</u> σήμερα;	17 (3,3%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		518

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Από τον Πίνακα 8 βλέπουμε ότι 99 από τα 518 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 19,1%, ανήκουν στην κατηγορία 1, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.
2. Στη συνέχεια, παρατηρούμε ότι 142 από τα 518 Αντικείμενα, (27,4%), εντάσσονται στην κατηγορία 2, με σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικά, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:

- **ΑΑ: 15**

- **ΕΑε: 113**
 - **ΕΑ: 4**
 - **Υπόλοιπες: 10**
3. Στην κατηγορία 3 – Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό κατατάσσονται 193 από τα 518 αντικείμενα του δείγματος #1, δηλαδή ποσοστό 37,3%, το οποίο όπως φαίνεται είναι και το μεγαλύτερο του Πίνακα 8.
 4. Στην κατηγορία 4 με συντακτική ακολουθία (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, βλέπουμε ότι ανήκουν 65 από τα 518 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 12,5%.
 5. Στην κατηγορία 5-Αριστερή Μετατόπιση κλιτικό, φαίνεται να ανήκουν μόλις 2 από τα 518 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 0,4%, το οποίο είναι και το μικρότερο του Πίνακα 8.
 6. Τέλος, στην κατηγορία 6, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός, ανήκουν 17 από τα 518 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 3,3%. Σ' αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί η φράση 'και τι το κάνουμε το αλογάκι;' όπου εκτός από την κατηγορία 6 εμπίπτει και στην κατηγορία 2-A-P-(Y) και ειδικότερα στις ερωτηματικές προτάσεις αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε).
- ❖ Στο δείγμα #1 η φράση 'για πες μου τι της κάναμε της Παναγιώτας' αποτελεί ένα ιδιαίτερο παράδειγμα, καθώς μπορεί να ενταχθεί σε 3 κατηγορίες ταυτόχρονα περιλαμβάνοντας 3 διαφορετικά αντικείμενα. Αναλυτικά, η κατηγοριοποίηση της φράσης έχει ως εξής:
- στην κατηγορία 2-A-P-(Y) με την ερωτηματική αντωνυμία, *τι*, σε θέση αντικειμένου
 - στην κατηγορία 4-(Y)-P-A- κλιτικό με αντικείμενο το κλιτικό, *μου* (το ρήμα σε προστακτική) και
 - στην κατηγορία 6- Κλιτικός Αναδιπλασιασμός, *της κάναμε της Παναγιώτας*.

Δείγμα #2

Από την ανάλυση του δείγματος #1, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3;1 χρονών, προέκυψαν συνολικά **120** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **146** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 9: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3;1 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	γιατί έχω <u>το σίδερο</u>	29 (19,9%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>το τραγουδάκι</u> που μ' αρέσει	26 (17,8%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	πως <u>τις</u> λένε;	61 (41,8%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	δυνατά πες <u>του</u>	16 (11%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>την γιαγιά</u> πως <u>την</u> λένε;	7 (4,8%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	ο μπαμπάς τι <u>την</u> έχει <u>την γιαγιά</u> ;	7 (4,8%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		146

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Βλέπουμε στον Πίνακα 9 ότι 29 από τα 146 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 19,9% ανήκει στην κατηγορία 1, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.
2. Επιπλέον, από τον Πίνακα 9 φαίνεται ότι 26 από τα 146 αντικείμενα (17,8%) εντάχθηκαν στην κατηγορία 2, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικότερα, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:

- ΑΑ: 3
- ΕΑε: 19
- ΕΑ: 1

- **Υπόλοιπες: 3**

3. Στην κατηγορία 3, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό ανήκουν τα 61 από τα 146 Αντικείμενα, με ποσοστό 41,8%, όπου είναι και το υψηλότερο του Πίνακα 9.
4. Σε ό,τι αφορά την κατηγορία 4 με συντακτική ακολουθία (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, φαίνεται να εντάσσονται τα 16 από τα 146 Αντικείμενα του δείγματος #2 με ποσοστό 11%.
5. Ακόμη, από τον Πίνακα 9 φαίνεται ότι στην κατηγορία 5-Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού (CLLD) ανήκουν 7 από τα 146 Αντικείμενα με ποσοστό 4,8%.
6. Τέλος, από τον Πίνακα 9 φαίνεται ότι στην κατηγορία 6- Κλιτικός Αναδιπλασιασμός ανήκουν επίσης 7 από τα 146 Αντικείμενα (4,8%). Το παράδειγμα που φαίνεται στον Πίνακα εμπίπτει και στην κατηγορία 2-A-P-(Y) και μάλιστα στις ερωτηματικές προτάσεις αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε).

Δείγμα #3

Από την ανάλυση του δείγματος #3, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3 χρονών και 2 μηνών, προέκυψαν συνολικά **124** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **137** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 10: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3;2 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	να <u>βάλουμε</u> τη <u>σκάλα</u> ;	43 (31,4%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>μια κίτρινη</u> όμως <u>έχουμε</u>	17 (12,4%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	<u>Θα την βάλουμε</u> στην κρεβατοκάμαρα	56 (49,9%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>βάλ'</u> <u>τες</u>	14 (10,2%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>την τηλεόραση</u> που <u>θα την βάλουμε</u> ;	1 (0,7%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	κοίτα πως <u>το 'κανες</u> <u>το λουλούδι</u> σου	6 (4,4%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		137

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 10, 43 από τα 137 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 34,1%, ακολουθούν τη σειρά, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.

2. Ο Πίνακας 10 δείχνει επίσης ότι 17 από τα 137 (12,4%) Αντικείμενα ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Ένα τυπικό παράδειγμα αυτής της σειράς φαίνεται στον Πίνακα 3. Άλλα παραδείγματα, είναι προτάσεις όπως οι παρακάτω:

2α. αυτά που λες

2β. τι θα φέρεις τελικά;

2γ. άλλα παιδάκια εκεί στο σχολείο έχουνε;

Η πρόταση 2α είναι περίπτωση Αναφορικής πρότασης Αντικειμένου (ΑΑ), ενώ η πρόταση 2β είναι ερωτηματική πρόταση αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε). Τέλος, η πρόταση 2γ είναι περίπτωση ερώτησης αντικειμένου χωρίς ερωτηματική φράση (ΕΑ). Οι υπόλοιπες προτάσεις αυτής της κατηγορίας είναι μόνο . Συνολικά, έχουμε τον εξής αριθμό αντικειμένων στο συγκεκριμένο δείγμα:

- **ΑΑ: 1**
- **ΕΑε:12**
- **ΕΑ: 1**
- **Υπόλοιπες: 3**

3. Στον Πίνακα 10 βλέπουμε επίσης ότι σε 56 από τις 137 περιπτώσεις το Αντικείμενο ήταν κλιτική αντωνυμία σε ποσοστό 40,9% και βρισκόταν πριν από το Ρήμα η οποία είναι η κατηγορία 3.

4.Στην κατηγορία 4, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, ανήκουν οι περιπτώσεις στις οποίες το αντικείμενο είναι κλιτικό, αλλά ακολουθεί το ρήμα. Στο συγκεκριμένο δείγμα υπήρχαν 14 τέτοιες περιπτώσεις (12,2%).

5. Στην κατηγορία 5 ανήκουν οι δομές που είναι γνωστές ως Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού. Υπήρξε 1 περίπτωση τέτοιου Αντικειμένου από τα 137 του δείγματος (0,7%).

6. Τέλος, υπήρχαν 6 περιπτώσεις αντικειμένων από τα 137 Αντικείμενα (4,4%) στις οποίες το αντικείμενο εμφανίστηκε στη δομή που είναι γνωστή ως Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Δείγμα #4

Από την ανάλυση του δείγματος #4, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3 χρονών και 3 μηνών, προέκυψαν συνολικά **402** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **431** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 11: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3;3 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	για <u>πες το ποίημα</u> σου	120 (27,8%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	στο εστιατόριο <u>τι</u> κάνετε;	80 (18,6%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	δεν <u>τις</u> βάζετε στην ντουλάπα;	167 (38,7%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>Πες το</u>	53 (12,3%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	και <u>τους φίλους σου</u> να τους <u>μάθει</u> κι ο δάσκαλος	2 (0,5%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	<u>Τον</u> είπαμε <u>τον Διονύση</u>	9 (2,1%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		431

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

1.Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 11, 120 από τα 431 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 27,8%, ακολουθούν τη σειρά (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.

2.Στη συνέχεια ο Πίνακας 11 δείχνει ότι 80 από τα 431 (18,6%) Αντικείμενα ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Ένα τυπικό παράδειγμα αυτής της σειράς φαίνεται στον Πίνακα 4. Άλλα παραδείγματα, είναι προτάσεις όπως οι παρακάτω:

2α. αυτά που λες

2β. και εσύ τι θα του πεις;

2γ. τα μεγάλα αυτοκινητάκια θέλεις;

Η πρόταση 2α είναι περίπτωση Αναφορικής πρότασης Αντικειμένου (ΑΑ), ενώ η

πρόταση 2β είναι ερωτηματική πρόταση αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε). Τέλος, η πρόταση 2γ είναι περίπτωση ερώτησης αντικειμένου χωρίς ερωτηματική φράση (ΕΑ). Οι υπόλοιπες προτάσεις αυτής της κατηγορίας είναι μόνο . Συνολικά, έχουμε τον εξής αριθμό αντικειμένων στο συγκεκριμένο δείγμα:

- **ΑΑ: 5**
- **ΕΑε: 49**
- **ΕΑ: 13**
- **Υπόλοιπες: 13**

3. Στον Πίνακα 11 βλέπουμε, επίσης, ότι σε 167 από τις 431 περιπτώσεις το Αντικείμενο ήταν κλιτική αντωνυμία σε ποσοστό 38,7% και βρισκόταν πριν από το ρήμα, με την συντακτική σειρά να είναι Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό.

4. Στην κατηγορία 4, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, ανήκουν οι περιπτώσεις στις οποίες το αντικείμενο είναι κλιτικό, αλλά ακολουθεί το ρήμα. Στο συγκεκριμένο δείγμα τα 53 από τα 431 Αντικείμενα ανήκαν σ' αυτήν την κατηγορία (17,3%).

5. Στην κατηγορία 5 ανήκουν οι δομές που είναι γνωστές ως Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού. Υπήρξαν 2 περιπτώσεις τέτοιων αντικειμένων από τα 431 του δείγματος (0,5%).

6. Τέλος, υπήρχαν 9 περιπτώσεις αντικειμένων από τα 431 αντικείμενα (2,1%) στις οποίες το αντικείμενο εμφανίστηκε στη δομή που είναι γνωστή ως Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Δείγμα #5

Από την ανάλυση του δείγματος #5, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3 χρονών και 4 μηνών, προέκυψαν συνολικά φράσεις **291** στις οποίες υπήρχαν **317** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 12: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3;4 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	δεν έχουν τίποτα <u>τα νύχια σου</u>	96 (30,3%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>Πολλές έχει</u>	80 (25,2%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	Θα <u>του</u> πεις;	101 (31,9%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>πάρ'</u> το	34 (10,7%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	μωρέ <u>όλα τα λεφτά τα τρωσ</u> στα κουλούρια	1 (0,3%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	γιατί <u>τον χτυπάς τον καημένο;</u>	5 (1,6%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		317

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, **ΑΡ(Υ):** Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 12, 96 από τα 317 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 27,8%, ακολουθούν τη σειρά (Υποκείμενο)– Ρήμα – Αντικείμενο.

2. Ο Πίνακας 12 δείχνει ότι 80 από τα 317 Αντικείμενα (18,6%) ακολουθούν τη σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο). Αναλυτικότερα, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:

- **ΑΑ:3**
- **ΕΑε:50**
- **ΕΑ:6**
- **Υπόλοιπες:21**

3. Στον Πίνακα βλέπουμε επίσης ότι σε 101 από τις 317 περιπτώσεις το Αντικείμενο ήταν κλιτική αντωνυμία σε ποσοστό 38,7% και βρισκόταν πριν από το Ρήμα, με σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό.

4. Στην κατηγορία 4, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, ανήκουν τα 34 από τα 317 Αντικείμενα του δείγματος (12,3%).

5. Στην κατηγορία 5, Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού, υπήρξε 1 μόνο αντικείμενο από τα 317 του δείγματος (0,5%).

6. Τέλος, υπήρχαν 5 περιπτώσεις Αντικειμένων από τα 317 (2,1%) τα οποία εμφανίστηκαν με τη δομή που είναι γνωστή ως Κλιτικός Αναδιπλασιασμός.

Δείγμα #6

Από την ανάλυση του δείγματος #1, δηλαδή του λόγου της μητέρας της Δήμητρας όταν η Δήμητρα ήταν 3;2 χρονών, προέκυψαν συνολικά **258** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **303** αντικείμενα, τα οποία ταξινομούμε αρχικά ως εξής:

Πίνακας 13: Μαμά Δήμητρας (ηλικία παιδιού 3;2 ετών)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	κάτσε να <u>πάρω</u> <u>ένανκαφέ</u>	95 (31,4%)
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	<u>Τι τραγούδια</u> <u>χορέψατε;</u>	69 (22,8%)
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	<u>Τον</u> <u>θέλει</u> ο μπαμπάς	107 (63,7%)
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	<u>Πες</u> <u>τομου</u>	28 (9,2%)
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	<u>τον Καρακατσάνη</u> <u>τον</u> <u>ξέρεις;</u>	1 (0,3%)
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	μην <u>την</u> <u>πειράζεις</u> <u>την</u> <u>κυρά</u> <u>Σαρακοστή</u>	3 (1%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ		303

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, ΑΡ(Υ): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), ΟΦ: Ονοματική Φράση

1. Από τον Πίνακα 13 βλέπουμε ότι 95 από τα 303 Αντικείμενα του δείγματος #6, δηλαδή ποσοστό 31,4 % ανήκουν στην κατηγορία 1, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο.
2. Επίσης, στην κατηγορία 2, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) ανήκουν τα 69 από τα 303 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 22,8%. Αναλυτικότερα, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:

- **ΑΑ: 8**
- **ΕΑε: 41**
- **ΕΑ: 9**
- **Υπόλοιπες: 13**

Στο συγκεκριμένο δείγμα, παρατηρήσαμε ότι οι φράσεις (2α) και (2β) ανήκουν στην περίπτωση των ερωτηματικών προτάσεων αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε) και ταυτόχρονα στις Αναφορικές προτάσεις Αντικειμένου (ΑΑ).

(2) α. το άλλο με το κρεατάκι, που μ' αρέσει;

β. κανένα άλλο τραγουδάκι που μάθατε σχολείο;

3. Η κατηγορία 3-Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό καταλαμβάνει για άλλη μια φορά το μεγαλύτερο ποσοστό 63,7%, αφού 107 από τα 303 Αντικείμενα του δείγματος εντάχθηκαν σ' αυτήν την κατηγορία.
4. Ακόμη, φαίνεται στον Πίνακα 13 ότι 28 από τα 303 Αντικείμενα ανήκουν στην κατηγορία 4, (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο – κλιτικό, δηλαδή με ποσοστό 9,2%.
5. Η κατηγορία 5, Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού έχει μόνο 1 από τα 303 Αντικείμενα και καταλαμβάνει το μικρότερο ποσοστό 0,3%.
6. Και τέλος, στην κατηγορία 6, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός εντάχθηκαν 3 από τα 303 Αντικείμενα του δείγματος, δηλαδή ποσοστό 1%.

- ❖ Ιδιαίτερη περίπτωση του δείγματος #6 αποτελεί η φράση ‘*εμένα γιατί δεν μου φυλάς ένα τυροπιτάκι;*’ όπου εμπεριέχει 2 Αντικείμενα διαφορετικού είδους και την κατατάξαμε σε 2 κατηγορίες. Αναλυτικότερα, ο καταμερισμός των Αντικειμένων ανά κατηγορία έχει ως εξής:

Στην κατηγορία 1-(Y)-P-A με αντικείμενο, *τυροπιτάκι*

στην κατηγορία 5- Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού, *εμένα γιατί δεν μου*

3.2.1 Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα της Μητέρας Δήμητρας

(Δήμητρα από 3;0 έως 3;5 ετών)

Πίνακας 14: Σύνολα από το Δείγμα #1 έως #6

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	(Y)PA – ΟΦ	482	26%
2	AP(Y) – ΟΦ	414	22%
3	AP(Y) – κλιτικό	685	37%
4	(Y)PA – κλιτικό	210	11,3%
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	14	0,8%
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	47	2,5%
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΑΣΕΩΝ	1636	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	1852	

(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, AP(Y): Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

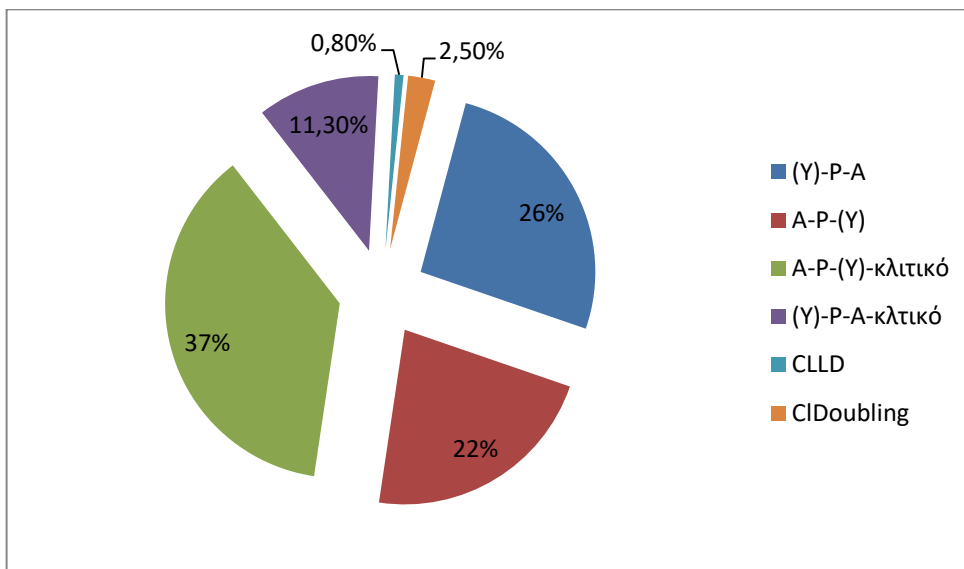
Από τον Πίνακα 14 φαίνονται συνολικά όλα τα στοιχεία του δείγματος κατά τη διάρκεια των 6 μηνών της ηχογράφησης του λόγου της μητέρας της Δήμητρας, με την ηλικία της Δήμητρας να ξεκινάει από 3;0 και να φτάνει 3;5 ετών. Παρατηρώντας, λοιπόν, τον Πίνακα 14 βλέπουμε ότι ο αριθμός των φράσεων που αναλύθηκαν ήταν **1636** στις οποίες υπήρχαν συνολικά **1852** αντικείμενα. Αναλύοντας τα Αντικείμενα στις κατηγορίες 1-6 προέκυψε ότι:

1. Στην κατηγορία 1-(Y)-P-A εντάχθηκαν 482 από τα 1852 Αντικείμενα με ποσοστό 26%.
2. Στην κατηγορία 2-A-P-(Y) φαίνεται να ανήκουν 414 από τα 1852 Αντικείμενα με ποσοστό 22%. Αναλυτικά, ο καταμερισμός τους ανά κατηγορία συνολικά έχει ως εξής:
 - AA: 35
 - EAε: 284

- **ΕΑ: 34**
- **Υπόλοιπες: 63**

Σημειώνεται ότι: στο άθροισμα βγαίνουν 416, αυτό συμβαίνει γιατί 2 φράσεις όπως προαναφέρθηκε στο δείγμα #6 εντάχθηκαν σε 2 περιπτώσεις (ΕΑε) και (ΑΑ).Επίσης, αν αφαιρέσουμε τις 284 ερωτηματικές ΟΦ, οι υπόλοιπες ΟΦ που βρίσκονται με αυτή τη σειρά, αποτελούν το 7,1% όλων των Αντικειμένων.

3. Στην κατηγορία 3-A-P-(Y)- κλιτικό ανήκουν 685 από τα 1852 Αντικείμενα η οποία όπως φαίνεται καταλαμβάνει *το μεγαλύτερο ποσοστό, 37%*.
4. Ακόμη, στην κατηγορία 4-(Y)-P-A- κλιτικό εντάσσονται 210 από τα 1852 αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 11,3%.
5. Η κατηγορία 5 – Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού (CLLD) περιέχει 14 από τα 1852 Αντικείμενα που σημαίνει ότι έχει και *το μικρότερο ποσοστό, 0,8%*.
6. Τέλος, στην κατηγορία 6 Κλιτικός Αναδιπλασιασμός (CIDoubling) ανήκουν 47 από τα 1852 Αντικείμενα, δηλαδή ποσοστό 2,5%.

Διάγραμμα 2

3.3 Σύνολο ολόκληρου του δείγματος

Σ' αυτήν την ενότητα θα παραθέσουμε τα στοιχεία και από τις δύο μητέρες ώστε να οδηγηθούμε στη συνέχεια στα συμπεράσματά μας. Πριν το κάνουμε αυτό θα παραθέσουμε τους Πίνακες 7 και 14 με για ευκολία σύγκρισης από τους αναγνώστες.

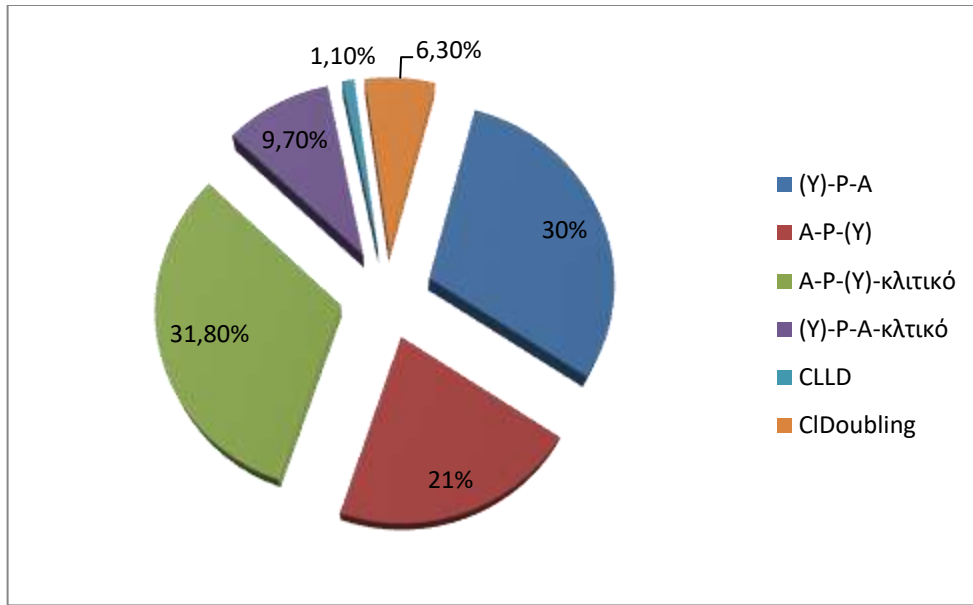
Πίνακας 7: Σύνολα από το Δείγμα #1 έως #6 της Μητέρας της Ελένης

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	369	30%
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	259	21%
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	392	31,8%
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	119	9,7%
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	14	1,1%
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	78	6,3%
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΑΣΕΩΝ	1034	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	1231	

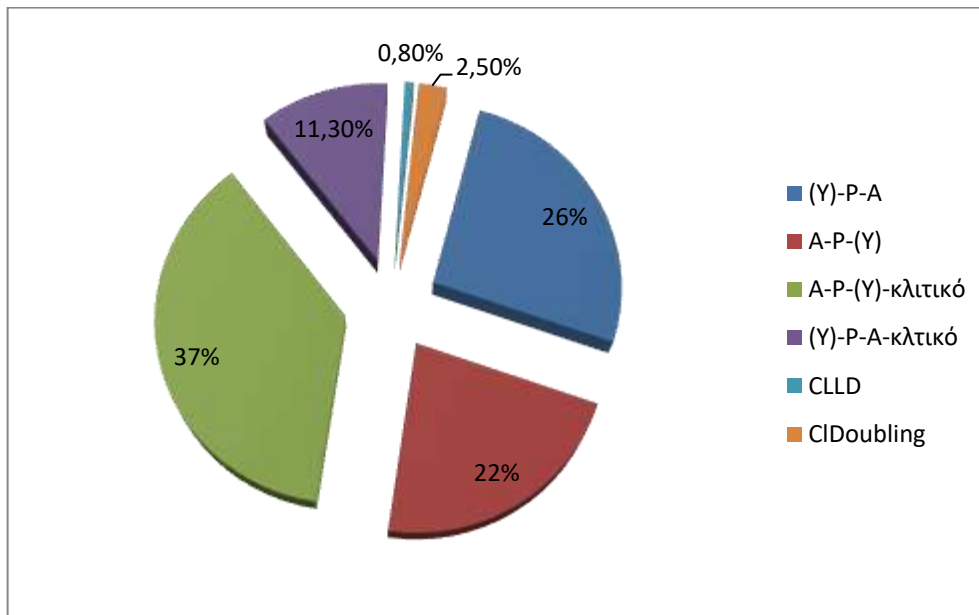
Πίνακας 14: Σύνολα από το Δείγμα #1 έως #6της Μητέρας της Δήμητρας

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	(Υ)ΡΑ – ΟΦ	482	26%
2	ΑΡ(Υ) – ΟΦ	414	22%
3	ΑΡ(Υ) – κλιτικό	685	37%
4	(Υ)ΡΑ – κλιτικό	210	11,3%
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	14	0,8%
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	47	2,5%
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΑΣΕΩΝ	1636	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	1852	

(Υ)ΡΑ: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, **ΑΡ(Υ):** Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

Διάγραμμα 1

Διάγραμμα 2

Σημειώνεται ότι: στο τέλος της διαδικασίας επιλογής των φράσεων της μητέρας της Δήμητρας, μας έμεινε η εικόνα ότι ο λόγος της ήταν αρκετά επιτηδευμένος, καθώς έκανε συνέχεια ερωτήσεις στο παιδί –ίσως για να πάρει έχει περισσότερη παραγωγή από το παιδί. Γι' αυτό έχουμε ένα ερωτηματικό για το πόσο αντιπροσωπευτικός είναι ο λόγος της

συγκεκριμένης μητέρας για το δείγμα μας αλλά και για το σκοπό της ερευνάς μας. Έτσι, βρήκαμε ότι για τη μητέρα της Δήμητρας το ποσοστό των ερωτηματικών φράσεων (ΕΑε) σε σχέση με το σύνολο των Αντικειμένων του δείγματος της είναι 15,3% και για τη μητέρα της Ελένης, αντίστοιχα, το ποσοστό των ερωτηματικών φράσεων (ΕΑε) είναι 14,7%. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι τα ποσοστά των δύο μητέρων δεν διαφέρουν σημαντικά κι άρα και ο λόγος τους έχει ομοιότητες ως προς τη χρήση ερωτηματικών φράσεων.

Στη συνέχεια ο παρακάτω Πίνακας 15 δείχνει συγκεντρωτικά τα αποτελέσματα από το δείγμα των μητέρων της Ελένης και της Δήμητρας.

Πίνακας 15: Τελικά Σύνολα δείγματος

	Κατηγορίες	Αριθμός	Ποσοστό
1	(Y)PA – ΟΦ	851	26,7%
2	AP(Y) – ΟΦ	673	21,8%
3	AP(Y) – κλιτικό	1077	34,9%
4	(Y)PA – κλιτικό	329	10,7%
5	Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	28	0,9%
6	Κλιτικός Αναδιπλ/μός	125	4,1%
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΑΣΕΩΝ	2670	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	3083	

(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, **AP(Y):** Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο),
ΟΦ: Ονοματική Φράση

Έτσι, όπως φαίνεται από τον Πίνακα 15 αναλύθηκαν συνολικά **2670** φράσεις στις οποίες υπήρχαν **3083** Αντικείμενα. Αναλυτικότερα, ο διαχωρισμός τους ανά κατηγορία έχει ως εξής:

1. Στην κατηγορία 1- (Y)-P-A ανήκουν τα 851 από τα 3083 Αντικείμενα (26,7%).

2. Στην κατηγορία 2- A-P-(Y) ανήκουν τα 673 από τα 3083 Αντικείμενα (21,8%), η οποία χωρίστηκε σε επιμέρους περιπτώσεις:

- **ΑΑ: 49**
- **ΕΑε: 465**
- **ΕΑ: 48**
- **Υπόλοιπες: 113**

Να σημειωθεί ότι: το ποσοστό των Αντικειμένων χωρίς τις ερωτηματικές ΟΦ επί των συνολικών Αντικειμένων είναι 6,8% ενώ τα αντικείμενα που είναι ερωτηματικές ΟΦ (ΕΑε) είναι 15%.

3. Στην κατηγορία 3, A-P-(Y) – κλιτικό κατατάσσονται τα 1077 από τα 3083 Αντικείμενα (34,9%), όπου είναι το *μεγαλύτερο ποσοστό* όπως είναι αναμενόμενο αφού σε σχεδόν όλα δείγματα η κατηγορία 3 είχε τις μεγαλύτερες παραγωγές Αντικειμένων.

4. Στην κατηγορία 4, (Y)-P-A – κλιτικό, ανήκουν τα 329 από τα 3083 Αντικείμενα (10,7%).

5. Στην κατηγορία 5-, Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού, κατηγοριοποιήθηκαν μόνο τα 28 από τα 3083 Αντικείμενα (0,9%), το μικρότερο ποσοστό του Πίνακα 15 όπως και σε όλα τα δείγματα που είδαμε.

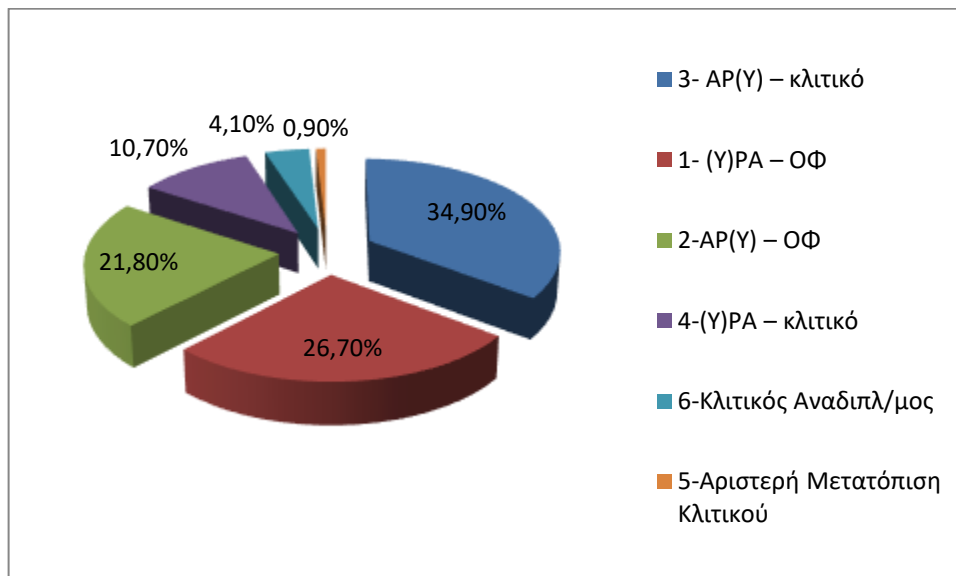
6. Και τέλος, στην κατηγορία 6, Κλιτικός Αναδιπλασιασμός, εντάχθηκαν τα 125 από τα 3083 Αντικείμενα (4,1%).

Τέλος, ο Πίνακας 16 δείχνει τις κατηγορίες όπως παρουσιάστηκαν με βάση τα νούμερα των αποτελεσμάτων. Έτσι, ταξινομούνται ως εξής:

Πίνακας 16: Κατάταξη ανά φθίνουσα συχνότητα

<i>Σειρά βάσει συχνότητας</i>	Κατηγορίες	Αριθμός	Ποσοστό
1	3- AP(Y) – κλιτικό	1077	34,9%
2	1- (Y)PA – ΟΦ	851	26,7%
3	2-AP(Y) – ΟΦ	673	21,8%
4	4-(Y)PA – κλιτικό	329	10,7%
5	6-Κλιτικός Αναδιπλ/μός	125	4,1%
6	5-Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού	28	0,9%

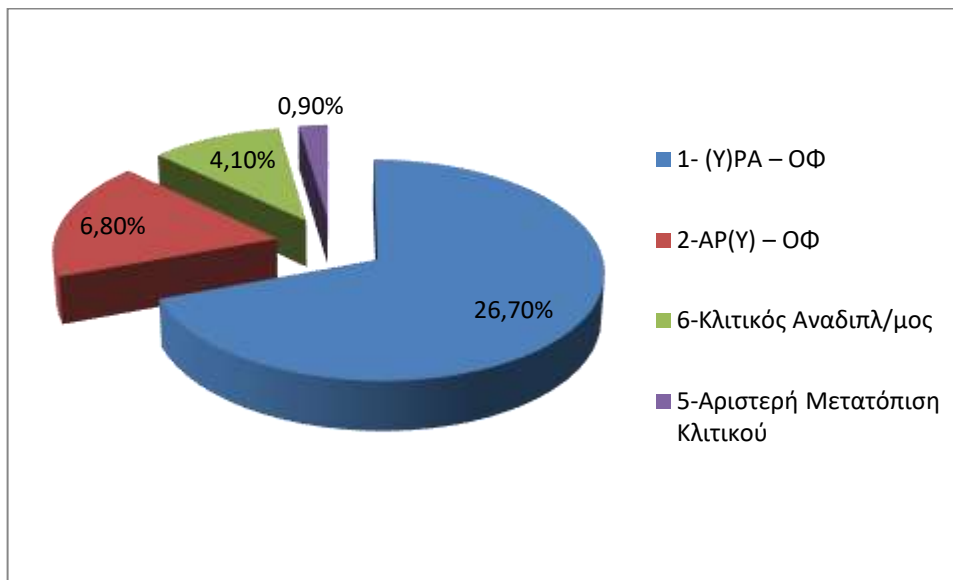
(Y)PA: (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, **AP(Y):** Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο), **ΟΦ:** Ονοματική Φράση

Διάγραμμα 3

3.4 Σύνολο ΟΦ ολόκληρου του δείγματος

Στο παρακάτω διάγραμμα έχουμε συγκεντρώσει τις κατηγορίες που περιέχουν Αντικείμενο σε μορφή ΟΦ. Από την κατηγορία 2 με σειρά, Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) έχουμε βάλει μόνο το ποσοστό των Αντικειμένων που ήταν καθαρές ΟΦ, δηλαδή το 6,8% επί των συνολικών Αντικειμένων του δείγματος, κι έχουμε αποκλείσει το 15% που ήταν ερωτηματικές προτάσεις Αντικειμένου με ερωτηματική φράση (ΕΑε).

Διάγραμμα 4

1. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η κατηγορία 1- (Y)-P-A – ΟΦ έχει το μεγαλύτερο ποσοστό (26,7%).
2. Ακολουθεί η κατηγορία 2- A-P-(Y) – ΟΦ , όπου έχουμε επιλέξει μόνο τις υποκατηγορίες AA, EA & Υπόλοιπες (6,8%).
3. Στη συνέχεια, η κατηγορία 6 – Κλιτικός Αναδιπλασιασμός, στην οποία η ΟΦ έπεται του ρήματος, και στα αποτελέσματα του συνολικού δείγματός μας έχει ποσοστό 4,1%.
4. Τέλος, η μικρότερη σε ποσοστό ΟΦ (0,9%) είναι η κατηγορία 5 – Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η συζήτησή μας γύρω από τη συγκεκριμένη έρευνα δεν θα έχει μεγάλη έκταση καθώς, ο κύριος σκοπός μας είναι η ανάλυση των δεδομένων που θα είναι χρήσιμα για μελλοντικές μελέτες.

Αρχικά, από την ανάλυση των δειγμάτων που έγινε παραπάνω, για κάθε μαμά ξεχωριστά, μπορούμε να καταλάβουμε ποιες κατηγορίες από αυτές που φτιάξαμε (1-6) σχετικά με το Ρήμα και τη θέση του Αντικειμένου είχαν τη μεγαλύτερη συχνότητα. Έτσι, λοιπόν, η κατηγορία που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό (34,9%) είναι η 3, με σειρά Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) – κλιτικό και η κατηγορία που παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό είναι η 5 – Αριστερή Μετατόπιση Κλιτικού (0,9%). Παρόλα αυτά, όμως, παρατηρούμε ότι οι κατηγορίες που καταλαμβάνουν μεγάλα ποσοστά και οι οποίες ξεπερνάνε το 20% είναι τρεις:

- η 3-A-P-(Y)-κλιτικό (34,9%)
- η 1-(Y)-P-A (26,7%) και
- η 2-A-P-(Y) (21,8%)

ενώ οι υπόλοιπες τρεις κατηγορίες παρουσιάζονται με μικρότερα ποσοστά όπως φαίνεται και στον Πίνακα 15.

Συμπερασματικά, παρότι, η Ελληνική γλώσσα έχει χαρακτηριστεί ως γλώσσα με σχετική ευελιξία σε ότι αφορά τη σειρά των όρων, η ερευνά μας έδειξε ότι όσον αφορά στη θέση του Αντικειμένου στην παραγωγική διαδικασία είναι αρκετά περιορισμένη. Επίσης, αυτό μπορεί να δείχνει ότι ο λόγος των ενηλίκων προς παιδιά πρώιμης σχολικής ηλικίας δεν παρουσιάζει ποικιλομορφία και ότι οι γονείς χρησιμοποιούν προτάσεις με συγκεκριμένη συντακτικής δομής, όπως έδειξαν και τα ποσοστά για την κάθε κατηγορία. Αν εξαιρέσουμε την κατηγορία 3-A-P-(Y)-κλιτικό για την οποία θα γίνει λόγος στη συνέχεια, οι κατηγορίες 1-(Y)-P-A (26,7%) και 2-A-P-(Y) (21,8%) χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρων από τα μητέρες.

Οι παρατηρήσεις, λοιπόν, που κάναμε για τα Αντικείμενα που συναντήσαμε

κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

A) Αντικείμενο: ΟΦ

Σ' αυτήν την ενότητα ανήκει η κατηγορία 1 – (Υποκείμενο) – Ρήμα – Αντικείμενο, η οποία θεωρείται και η ουδέτερη θέση του Αντικειμένου, κι ανέρχεται σε ποσοστό 26,7%. Ακόμη, εδώ ανήκει και η κατηγορία 2 – Αντικείμενο – Ρήμα – (Υποκείμενο) ,(21,8%). Η κατηγορία αυτή, θεωρήθηκε ιδιαίτερη περίπτωση καθώς οι υποκατηγορίες που δημιουργήθηκαν (ΑΑ , ΕΑε, ΕΑ, Υπόλοιπες) μας έβαλαν σε σκέψεις για το αν το αποτέλεσμα είναι πραγματικό ή επίπλαστο. Βλέπουμε, δηλαδή, ότι το ποσοστό στην κατηγορία 2 μπορεί να είναι μεγάλο αλλά μόνο το 6,8% έναντι των συνολικών Αντικειμένων του δείγματος είναι Αντικείμενα που είναι χωρίς ερωτηματικές ΟΦ ενώ το 15% είναι Αντικείμενα με ερωτηματική φράση (ΕΑε). Άρα, βλέπουμε ότι ουσιαστικά το ποσοστό των καθαρά ΟΦ στην κατηγορία 2 είναι πολύ μικρό και μας βάζει περισσότερο σε σκέψεις για την εγγύτητα των αποτελεσμάτων στην συγκεκριμένη κατηγορία.

B) Αντικείμενο: ΟΦ και κλιτικό

Σ' αυτήν την ενότητα ανήκουν οι κατηγορίες 5 – Αριστερή Μετατόπιση κλιτικού και 6 – Κλιτικός Αναδιπλασιασμός, οι οποίες μπορεί να είχαν μικρό ποσοστό σε όλα τα δείγματα και των δύο μητέρων που αναλύθηκαν, αλλά παρατηρείται ότι συστηματικά η κατηγορία 5, στην οποία η ΟΦ και το κλιτικό είναι πριν από το Ρήμα έχει το μικρότερο ποσοστό σε όλο το σώμα του δείγματος σε σχέση με την κατηγορία 6, στην οποία το κλιτικό είναι πριν από το Ρήμα και η ΟΦ μετά.

Γ) Αντικείμενο: κλιτικό

Τέλος, αναφέρουμε ότι η κατηγορία 3, στην οποία το Αντικείμενο είναι κλιτικό και υπάρχει πριν από το Ρήμα, πήρε το μεγαλύτερο ποσοστό, 34,9%. Είναι ένα μεγάλο ποσοστό, το οποίο φυσικά δεν μπορούμε να παραβλέψουμε αλλά ταυτόχρονα μας δημιουργεί ερωτήματα για το κατά πόσο έχει σημασία για την συγκεκριμένη μελέτη. Κι

αυτό γιατί όταν το κλιτικό είναι πριν από το Ρήμα, για παράδειγμα, η φράση 'το έκανε' δεν γνωρίζουμε αν γίνεται αντιληπτή από τα παιδιά ως δύο φωνολογικές ενότητες, και χρησιμεύει ως ένδειξη για το ότι η ουδέτερη θέση του Αντικειμένου στην Ελληνική είναι πριν από το Ρήμα. Αντιθέτως, μας ενδιαφέρουν οι κατηγορίες 1 & 2 αλλά και 5 & 6 στις οποίες τα Αντικείμενα είναι ΟΦ και μπορούν να γίνουν πιο ξεκάθαρα αντιληπτές από τα παιδιά.

Εν συνεχεία, πέρα από τις παρατηρήσεις που έγιναν θέλαμε να εστιάσουμε την προσοχή μας στα ποσοστά των Αντικειμένων που ήταν καθαρές ΟΦ. Αυτό συνέβη διότι θέλαμε να δούμε περιπτώσεις που είναι ΟΦ και εμφανίζονται πριν ή μετά από το Ρήμα και είναι πλήρως αντιληπτές από τα παιδιά. Έτσι, συγκρίναμε την κατηγορία 1, που είναι και η ουδέτερη θέση Αντικειμένου στην Ελληνική, την κατηγορία 2 από την οποία επιλέξαμε μόνο τις υποκατηγορίες (ΑΑ, ΑΕ & Υπόλοιπες) (6,8%), την κατηγορία 5 που έχει ΟΦ πριν από το Ρήμα και την κατηγορία 6 με ΟΦ μετά το Ρήμα. Έτσι, είδαμε ότι η κατηγορία 1 στον αυθόρμητο λόγο των ενηλίκων έχει την *πρώτη θέση* με την κατηγορία 2 να ακολουθεί. Τέλος, αυτό που θα μπορούσαμε να επισημάνουμε είναι ότι από τις δύο κατηγορίες που περιέχουν κλιτικό και ΟΦ, η κατηγορία 6 που έχει την ΟΦ μετά το Ρήμα προηγείται της 5 που έχει την ΟΦ πριν από το Ρήμα.

5. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ/ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Δεν γνωρίζουμε , λοιπόν, κατά πόσο τα αποτελέσματα ως προς τη θέση των Αντικειμένων είναι αντιπροσωπευτικά για την Ελληνική και δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι. Αυτό, όμως, που παρατηρήθηκε είναι ότι υπάρχει μία συστηματικότητα στα αποτελέσματα στα επιμέρους δείγματα, δηλαδή σε όλα τα δείγματα τα ποσοστά δεν διαφέρουν ιδιαίτερα. Ακόμη, προκειμένου να έχουμε ένα δείγμα πιο κοντά στον λόγο των ενηλίκων θα μπορούσαμε να προσθέσουμε κι ένα άλλο δείγμα λόγου, όπως για παράδειγμα έναν λόγο δημοσιογράφου. Όμως, ο στόχος μας ήταν να αναλύσουμε συγκεκριμένα τον λόγο των ενηλίκων προς τα παιδιά. Έτσι, αυτό που θα μπορούσαμε να κάνουμε για να έχουμε επιπλέον στοιχεία είναι να βάλουμε δεδομένα από το CHILDES. Κάτι που θα μπορούσαμε επιπλέον να κάνουμε θα ήταν να αυξήσουμε το δείγμα αναλύοντας περισσότερες φράσεις. Το δείγμα των Gavarró et al. (2015), για παράδειγμα, περιλάμβανε 5.200 φράσεις/προτάσεις, ενώ το δικό μας 2670.

Τέλος, θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι από την συγκεκριμένη έρευνα δεν προκύπτει κατά πόσο τα παιδιά επηρεάζονται από τον λόγο των ενηλίκων ή σε ποιες συντακτικές δομές ανταποκρίνονται όπως μας έδειξε το άρθρο των Gavarró et al. 2015. Αντιθέτως, μελετήσαμε τον λόγο των ενηλίκων προς τα παιδιά για τους συγκεκριμένους συντακτικούς όρους (Αντικείμενο – Ρήμα). Έτσι, για να έχει συνέχεια η έρευνα και να απαντηθεί το ερώτημα *‘αν και με ποιον τρόπο ο λόγος των παιδιών επηρεάζεται από αυτόν των ενηλίκων;’* συστήνεται περαιτέρω μελέτη πάνω στον λόγο των παιδιών προς τους ενήλικες ώστε να προβούμε σ’ ένα σφαιρικό και ολοκληρωμένο συμπέρασμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Gavarró, A., M. Leela, L. Rizzi & J. Franck. 2015. Knowledge of the OV parameter setting at 19 months: Evidence from Hindi- Urdu. *Lingua* 154: 27-34

Georgiades, M., & A. Sfakianaki. 2004. Syntax interacts with prosody: the VOS order in Greek. *Lingua* 114: 935-961

Sifaki E. 2013. VOS in Greek. *Journal of Linguistics* 13: 239-278

Terzi, A., T. Marinis & K. Francis. 2016. The Interface of Syntax with Pragmatics and Prosody in children with Autism Spectrum Disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 46: 2692–2706.